



Suomalaisen Naisliiton 110-vuotisjuhla 21.10.2017 Finlandia-talossa

Juhlapuhe
Eva Biaudet

Hyvä Suomalaisen Naisliiton puheenjohtaja, hallituksen jäsenet, hyvät juhlavieraat,

"Kyllä se nyt on niin, että ellei tässä tehdä jotakin meidän naistenme kokoomiseksi, niin hukka meidät perii." Näin sanoi naisasianainen **Lucina Hagman Maikki Fribergille** vuonna 1905. Heinäkuussa 1906 keisari allekirjoitti eduskuntauudistuksen ja sen myötä naiset saivat täydet poliittiset oikeudet. Eduskuntavaalien tulos oli naisille suuri pettymys ja jotain todella piti tehdä. Vuoden päästä kesäkuussa **Tekla Hultin**, Lucina Hagman ja Maikki Friberg perustivat Suomalaisen Naisliiton jakamaan valistusta ja kansalaiskasvatusta naisten keskuudessa.

Te ihanat ja upeat naiset,

On suuri ilo olla mukana tässä upeassa Suomalaisen Naisliiton syntymäpäiväjuhlassa ja onnitella sydämellisesti Naisjärjestöjen Keskusliiton puolesta 110-vuotiasta Suomalaista Naisliittoa. Olette tehneet ihailtavaa ja meille naisille merkittävää työtä, jo vuodesta 1907 lähtien. Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenjärjestönä Naisliiton perinteet ovat pitkät. Suomalainen Naisliitto on ollut Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenenä vuodesta 1921, jo 96 vuoden ajan. Suomalaisen Naisliiton puheenjohtaja **Helle Kannila** on toiminut myös Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtajana maamme hyvin haasteellisena aikana, vuosina 1938-1946.

Suomalaisen Naisliiton historia on ansiokas ja vertaansa vailla. Juuri tämä naisjärjestöjen työn jatkuvuus koskettaa minua. Haluan osaltani olla mukana sukupolvien ketjussa tekemässä työtä naisten oikeuksien edistämiseksi. Kun itse toimin 106-vuotiaan Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtajana, mietin usein naisjärjestöjen tulevaisuutta ja niitä yhteiskunnallisia haasteita, joihin järjestömme tulee reagoida.

Naisjärjestöillä on ollut suuri merkitys sukupuolten tasa-arvon edistämisessä ja yhteiskuntamme kehityksessä. Naisjärjestöjen Keskusliitto on perustettu vuonna 1911 ja siihen kuuluu 58 jäsenjärjestöä, joissa toimii 400 000 jäsentä, valtaosin naisia. Osaavat ja vaikuttavat naiset vaalivat ja rakentavat yhdessä tasa-arvoista ja kestävästä yhteiskuntaa on tavoitteemme. Edistämme naisten oikeuksia ja asemaa, sukupuolten tasa-arvoa ja tyttöjen ja naisten ihmisoikeuksia.

Kuten olemme tänään kuulleet, naisten tekemällä tasa-arvotyöllä on pitkät ja arvokkaat perinteet. Sinnikkästä työstä huolimatta monet tasa-arvotyön asialistalla olevat asiat ovat pitäneet pintansa jo kauan. Viime viikolla julkistettu Euroopan tasa-arvoinstituutin tasa-arvoindeksi osoittaa, että tasa-arvo voi ottaa myös takapakkia. Suomi on aina ollut EU-maiden vertailun kärkisijoilla, ja sijoittui tänäkin vuonna yhteispisteissä kolmanneksi.



Suomen pisteet kuitenkin laskivat edellisvuosista kahdella alueella, vallan ja ajankäytön tasa-arvossa.

Pistelasku poliittisen ja taloudellisen vallan osalta johtuu siitä että naisten osuus Eduskunnassa ja hallituksessa sekä Suomen Pankin johtotehtävissä on laskenut verrattuna 2010-luvun alkuun. On tärkeää, että me naisjärjestöt osallistumme aktiivisesti vaaleissa vaikuttamiseen. Tälle toiminnalle pohjautui myös naisjärjestöjemme alkuaikojen uuttera työ. Ensi vuonna edessämme on presidentinvaali sekä maakuntavaalit. Sukupuolten tasa-arvoisen edustuksen lisäksi meidän on edellytettävä, että tasa-arvotemat ovat mukana jokaisessa vaalikampanjassa, keskustelussa ja ehdokastentissä.

Tasa-arvoindeksin mukaan naisten ja miesten välinen ero ajankäytössä ei ole kaventunut vaan päinvastoin jonkin verran kasvanut, mikä kertoo työn ja perheen yhteensovittamisen haasteista erityisesti naisten elämässä. Naiset käyttävät edelleen miehiä selkeästi enemmän aikaa muun muassa erilaisiin kotitöihin ja lasten tai läheisten palkattomaan hoivaan. Lisäksi melkein kaikissa jäsenmaissa miehet osallistuvat naisia enemmän kodin ulkopuolisiin harrastuksiin. Tässä on muutoksen paikka, johon tulevan perhevapaaudistuksen on pureuduttava.

Naisiin kohdistuva väkivalta on yhä yksi Suomen suurimmista ihmisoikeusongelmista. Euroopan unionin perusoikeusviraston mukaan 47 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä Suomessa asuvista naisista on kohdannut fyysistä, psyykkistä ja/tai seksuaalista väkivaltaa. Suomi ratifioi naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen Euroopan neuvoston Istanbulin sopimuksen kaksi vuotta sitten. Nyt valmistelussa on ensimmäinen naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista toimintaohjelmaa. Uhrien tukipalveluissa ja niiden resursoinnissa on valtavasti parantamisen varaa.

Viime päivinä meitä on puhuttanut amerikkalaisesta filmitoiminnasta uuden kipinän saanut #metoo-kampanja. Kampanjan ja tunnusteen alla jaettujen kokemusten tarkoituksena on ollut osoittaa naisiin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän yleisyys. Ongelman laajuus todella on hätkähdyttävä, mutta ei lainkaan uusi. Tiesittekö, että seksuaalinen ahdistelu lisättiin Suomen rikoslakiin vuonna 2014, mutta jo vuonna 1908 eri puolueita edustaneet naiskansanedustajat tekivät **Hedvig Gebhardin** johdolla valtiopäiville anomuksen niin sanotun naisrauhan turvaamiseksi? Siinä vaadittiin, että ”jokaista, ken yleisellä tiellä tai kadulla siveettömässä tarkoituksessa ahdistaa naista, rangaistaisiin 200 markan sakolla”. Jo tuolloin, ja yhä edelleen, vaadimme naisrauhaa. Odotamme, että Suomessa otetaan mallia Ruotsista, jossa työnantajat ovat ryhtyneet välittömiin toimenpiteisiin ahdistelusyytösten selvittämiseksi ja ahdisteluun syyllistyneiden saattamiseksi vastuuseen.

Sitkeiden ongelmien lisäksi kohtaamme myös uudenlaisia haasteita. Naisiin kohdistuva vihapuhe on voimistunut ja löytänyt uusia kanavia netissä ja sosiaalisessa mediassa. Naisten vähäinen osuus matemaattisten aineiden opiskelijoista ja teknologia-alojen työntekijöistä uhkaa jättää naiset digitaalisen murroksen altavastajiksi. Sote-uudistus myllertää naisvaltaisten hoito- ja hoiva-alojen työmarkkinoita ja pienyrittäjien



toimintakenttää. Naiset eivät saa jäädä muutoksissa paitsioon. Meidän tulee osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja päätösten toimeenpanoon. Meidän on otettava muutokset omiin käsiimme. Esimerkiksi digitalisaatio voi mahdollistaa meille uudenlaisen tiedonjakamisen sekä uudenlaisia palveluita ja työelämän joustoja.

Tämän päivän tasa-arvo- ja naiskysymyksistä puhuttaessa on myös tunnistettava ja tunnustettava naisten moninaisuus. Maahanmuuttajanaisen euro on 62 senttiä ja vammaisen naisen euro samaa luokkaa, noin 60 senttiä. Minkä verran olisikaan vammaisen maahanmuuttajanaisen euro? Meidän on tuotava moninaisuus näkyviin. Kun puhumme naisista, meidän on puhuttava ikääntyneistä naisista, nuorista naisista, johtajanaisista, köyhistä naisista, transnaisista. Meidän vastuullamme on tehdä naisjärjestöistä avoimia kaikille naisille.

Kun avaamme silmät monenlaiselle naiseudelle, avaamme myös silmät uudenglaisille naisjärjestötoiminnan muodoille. Uusia järjestöjä perustetaan uusiin tarpeisiin ja perinteiset järjestöt löytävät uusia toimintamuotoja yhteistyöstä. Tasa-arvoliikkeen moninaisuus tuo sille yhteiskunnallista muutosvoimaa. Naisjärjestöjen Keskusliitto on saanut viime vuosina monia uusia jäseniä, viimeksi muun muassa Monikulttuurisen liikuntajärjestö Monaliiku ry, Mothers in Business ry, elokuva-, tv- ja media-alan ammattilaisten WIFT Finland ry sekä Ruseti – valtakunnallinen vammaisten naisten yhdistys ry. Erityisesti haluamme painottaa jäsenjärjestöjemme yhteistyötä. Verkostoituminen, toisten tukeminen sekä yhteiset viestit naisjärjestöjen, muiden kansalaisjärjestöjen ja sidosryhmien kanssa on välttämättömyys. Haluamme nostaa esiin naisten ja naisasian moninaisuutta. Haluamme olla kiinni yhteiskunnan muutoksissa ja ajankohtaisissa kysymyksissä.

Naiset löytävät myös uusia vaikuttamisen kanavia, joita esimerkiksi sosiaalinen media maailmanlaajuisena keskustelufoorumina tarjoaa. Tällaisia ovat erilaiset kansalaisaloitteet ja kansanliikkeet sekä pop-up –tapahtumat ja mielenosoitukset. Nopeastikin syntyvät ja laajoja joukkoja taakseen keräävät liikkeet toimivat paitsi yhteiskunnallisen keskustelun herättäjinä, myös konkreettisten muutosten airuina. Esimerkkinä jo aiemmin mainitsemani #metoo-kampanja, johon

Miltä olisikaan näyttänyt satavuotiaan Suomen juhluvuosi, elleivät naisjärjestöt olisi käärineet hihojaan ja ryhtyneet työhön? Tuntemattomalta sotilaalta ja tunnetuilta suurmiehiltä ainakin. Suomalaisen Naisliiton vetämä, näkyvä Naisten Ääni –hanke on koonnut verkkoon jo satojen naisten historian ja siten tuonut näkyviin naisten roolia suomalaisen yhteiskunnan rakentajina. Naisjärjestöjen Keskusliitto oli mukana erityisesti Naisten Äänen alkutaipaleella, ja olemme ilolla seuranneet, kuinka teidän työnne on kantanut hedelmää. Kiitos kaikille teille ideoijille ja tekijöille, jotka olette olleet mukana nostamassa Suomen naisia juhluvuoden tähdiksi!

Osa Suomen itsenäisyyden juhluvuoden virallista ohjelmaa on myös tasa-arvoasiain neuvottelukunnan ja Naisjärjestöjen Keskusliiton yhteishanke 100 tasa-arvotekoa. Mikä suomalainen vahvuus, että kansalaisjärjestö ja ministeriön neuvottelukunta voivat laittaa voimansa yhteen! Hankkeessa on haettu uusia ja konkreettisia tekoja tasa-arvon



edistämiseksi. Tekojen tekijöiksi olemme saaneet organisaatioita kaikilta yhteiskunnan sektoreilta. Joukosta löytyy esimerkiksi naisjärjestöjä, ammattijärjestöjä, muita järjestöjä, kuntia, ministeriöitä, suurlähetystöjä, valtion laitoksia, yrityksiä, median edustajia ja oppilaitoksia. Erityyppisiä tekojakin on runsaasti: mukaan on ilmoitettu tapahtumia, tutkimuksia, kampanjoita, koulutuksia ja mentorointiohjelmia, videoita, sekä sovelluksia ja verkkopalveluita. Tekojen teemat ovat vaihdelleet laidasta laitaan työelämästä ja koulutuksesta tasa-arvon edistämiseen urheilussa ja liikunnassa. Hanke on tarjonnut organisaatioille mahdollisuuden kehittää toimintaansa ja saada siitä tunnustusta. Teot toimivat positiivisina esimerkkeinä ja hyvinä käytänteinä yli sektorirajojen koko yhteiskunnassa.

100 tasa-arvotekoa -hanke on ollut menestys: meillä on jo yli 200 tekoa! Kiitos siitä kuuluu teille: idea lähti lentoon, koska erilaiset organisaatiot, ennen kaikkea naisjärjestöt, ottivat asian omakseen. Olette kaikki lämpimästi tervetulleita hankkeen päätöstilaisuuteen 10.11.2017 Helsingin yliopistolla.

Nämä naisjärjestöjen voimannäytteet ovat erinomainen osoitus yhdessä tekemisen vaikutuksista. Olemme yhdessä saaneet pienillä resursseilla, laajalla vapaaehtoistyöllä ja paksulla selkänahalla paljon aikaiseksi. Naisjärjestöjen työtä ei kuitenkaan voi rakentaa yksin hankkeiden varaan. Tasa-arvon edistäminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja rakenteellisia ratkaisuja. Naisjärjestöjen toiminnan säilyminen yhteiskuntamme kivijalkana edellyttää riittävien resurssien turvaamista ja järjestöjen aseman turvaamista yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Te ihanat ja upeat naiset,

Olemme valtavan kiitollisia Suomalaisen Naisliiton vaikuttavasta 110 vuoden panoksesta naisasian ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. On mahtavaa, että olemme saaneet tehdä tasa-arvotyötä Naisliiton rinnalla, ja katsomme nyt toiveikkaina kohti seuraavia yhteistyön vuosikymmeniä.